

Til sveitarstjórnar Grímsnes- og Grafningshrepps,
Minni Borg,
805 Selfoss

Reykjavík, 8. ágúst 2023

Krafa um skráningu lögheimilis Karls Heimis Karlssonar kt. 180361-3409 og Rúnu Hjaltested Guðmundsdóttur kt. 060858-6329 að Tjarnarhólslaut 82, Grímsnes- og Grafningshreppi

Til mín hafa leitað hjónin Karl Heimir Karlsson kt. 180361-3409 og Rúna Hjaltested Guðmundsdóttir kt. 060858-6329, með lögheimili að Klukkurima 37, 112 Reykjavík, en dvalarstað að Tjarnarhólslaut 82, Grímsnes- og Grafningshreppi, eigendur fasteignarinnar að Tjarnarhólslaut 82, Grímsnes- og Grafningshreppi, landsnúmer 193110.

Umbjóðendur mínir keyptu fasteignina að Tjarnarhólslaut 82, á árinu 2021, sbr. afsal 18. maí það ár og hugðu á framtíðarúsetu á eigninni. Í sölugögnum eignarinnar var fasteignin auglýst sem heilsárshús, enda um að ræða tæplega 200 fermetra eign á tveimur hæðum. Þegar þau hugðust skrá lögheimili sitt á hið nýja heimili var þeim tjáð að það væri þeim ekki heimilt þar sem eignin væri sumarbústaður og staðsett á skipulögðu sumarbústaðasvæði samkvæmt aðalskipulagi hreppsins. Þau fluttu þó búferlum og hafa verið búsett í húsi sínu að Tjarnarhólslaut síðan. Vegna synjunar um skráningu lögheimilisins að Tjarnarhólslaut sendu þau eftirfarandi fyrirspurn til sveitarstjórnar Grímsneshrepps:

Kæri viðtakandi

Ég hef í hyggju að sækja um að heimili okkar hjóna að Tjarnarhólslaut 82 verði skráð sem lögheimili okkar. Hér viljum við hjónin búa og eiga lögformlegt heimili og hvergi annars staðar. Á svæðinu eru 4 önnur frístundahús. Ég hef kannað hug allra eigenda þeirra varðandi þessar hugmyndir mínar. Allir styðja þær heilshugar.

Eins og sakir standa höfum við hjónin lögheimili í Reykjavík. Það þýðir að útsvar okkar fer í sveitarfélag sem við búum ekki í. Miklu fremur vildum við sjá það nýtast okkar heimabyggð. Auk þess, eins dásamlegt og það er að búa hér og eins dásamlega og okkur líður hér, þá dregur það úr dásemdinni að eiga í raun „ekki“ heima í Tjarnarhólslaut 82 í kerfinu.

Mætti ég benda á að Tjarnarhólslaut er í jaðri byggðar. Hún er sú gata sem stendur næst Biskupstungnabrautinni austan Vaðnesvegjar og auk þess mjög stutt frá sjálfum Vaðnesveginum.

Að lokum vil ég geta þess að skv. símtali (í tvígang) við Kjartan Ólafsson formann Skógræktarfélags Árnesinga, setur félagið sig ekki upp á móti þessum óskum okkar hjóna og gerir engar athugasemdir við þær.

Með von um jákvæð viðbrögð,

Heimir Karlsson

Fyrirspurnin var afgreidd á fundi sveitarstjórnar þann 9. júní 2023 með eftirfarandi bókun:

Sveitarstjórn bendir á að í stefnumörkun aðalskipulags Grímsnes- og Grafningshrepps er gert ráð fyrir því að ekki verði skilgreind ný íbúðarsvæði í dreifbýli innan sveitarfélagsins. Ekki er hægt að skrá íbúa til lögheimils innan frístundasvæða sbr. skilgreiningu 2.gr. skipulagslaga nr.123/2010 á landnotkun frístundabyggðar og lögum um lögheimili og aðsetur nr. 80/2018. Slík skráning er því í öllum tilfellum háð breyttri skráningu landnotkunar og notkunar húsnæðis í íbúðarhús. Eins og fyrr segir gerir stefnumörkun aðalskipulags sveitarfélagsins ekki ráð fyrir því að skilgreind verði ný íbúðarsvæði í stað frístundasvæða og að sama skapi fellur stærð viðkomandi lóða og þéttleiki þeirra illa að skilgreiningu landbúnaðarlands, L3, eða smábýla þar sem gert er ráð fyrir að landspildur séu að jafnaði á bilinu 1- 10 ha að stærð. Að mati sveitarstjórnar býður því núverandi stefnumörkun sveitarfélagsins ekki upp á að mögulegt sé að breyta frístundalóðum í íbúðarlóðir.

Þar sem umbjóðendur mínir hafa nú búið í húsi sínu í Grímsnesi í rúm 2 ár og hafa ekki í hyggju að breyta um búsetu leyfi ég mér að setja fram þá kröfu fyrir þeirra hönd að sveitarstjórn endurskoði afstöðu sína og hlutist til um að aðalskipulagi sveitarfélagsins verði breytt í þá veru að umbj. mínum verði gert kleift að flytja lögheimili sitt að Tjarnarhólslaut, svo sem kveðið er á um í þeirri breytingu sem gerð var á lögheimilislögum og skipulags- og byggingarlögum 2006, og fjallað er um í athugasemdum með frumvarpinu á sínum tíma. **Í athugasemdunum er sérstaklega tekið fram að þrátt fyrir breytingu á lögheimilislögum í þá veru að dvöl í húsnæði sem byggt er á svæði sem skipulagt er sem frístundabyggð geti ekki talist ígildi fastrar búsetu og að skráning lögheimilis í slíku húsnæði verði af þeirri ástæðu óheimil sé ekki útilokað að fá samþykki fyrir lögheimilisskráningu í skipulagðri frístundabyggð ef viðkomandi einstaklingur á þar fasta búsetu. Slík skráning geti hins vegar ekki farið fram fyrir en sveitarstjórn hefur samþykkt breytingu á skipulagi fyrir viðkomandi svæði. Í athugasemdunum segir einnig að breytingin útiloki ekki skráningu lögheimilis í sumarhúsum sem standa utan skipulagðrar frístundabyggðar ef viðkomandi einstaklingur á þar fasta búsetu.**

Það er stjórnarskrárvarinn réttur Íslendinga að ráða búsetu sinni, svo sem mælt er fyrir í 4. mgr. 6. gr. Stjórnarskrárinnar, enda stangist slík ákvörðun ekki á við lög. Í þessu sambandi er rétt að nefna að lögheimilislög, nú lög um lögheimili og aðsetur nr. 80/2018, skilgreina lögheimili sem þann stað þar sem einstaklingur hefur fasta búsetu. Ekki er heimilt að eiga lögheimili á Íslandi á fleiri en einum stað í senn. Þetta kemur fram í 1. mgr. 2. gr. laganna. Óumdeilt er í þessu máli að umbj. mínir hafa í þau tvö ár sem liðin eru frá kaupum þeirra á húsinu að Tjarnarhólslaut haft þar

fasta búsetu. Þau rök sem sveitarstjórn ténir til í rökstuðningi sínum fyrir afstöðu sinni eru þau annars vegar að stefnumörkun aðalskipulags sveitarfélagsins geri ekki ráð fyrir því að skilgreind verði ný íbúðarsvæði í stað fristundasvæða og að sama skapi fellur stærð viðkomandi lóða og þéttleiki þeirra illa að skilgreiningu landbúnaðarlands eða smábýla þar sem gert er ráð fyrir að landspildur séu að jafnaði á bilinu 1-10 ha að stærð. Hvoru tveggja þessara atriða er lýsing á afstöðu sveitarstjórnar en ekki tilvísun í ófrávíkjanleg lagaákvæði. Afstaðan er andstæð stjórnarskrárvörðum rétti íbúanna og fer í bága við þá skyldu sveitarfélagsins að skrá íbúa þess til lögheimilis þar sem einstaklingar hafa fasta búsetu. Afstaða sveitarstjórnarinnar kemur meðal annars í veg fyrir að umbj. mínir fái nýtt sér kosningarétt sinn og kjörgengi, njóti þjónustu Póstsins á heimili sitt, fái eðlilega fyrirreiðslu í bönkum og tryggingafélögum auk þess sem sveitarfélagið sjálft útilokar þau frá allri þjónustu þess við íbúa sína. Afstaðan virðist að auki ganga þvert á þá þróun sem orðið hefur í sveitarfélaginu, þar sem hefðbundinn landbúnaður hefur að mestu lagst af.

Með vísan til framangreinds er þess krafist að sveitarstjórn Grímsnes- og Grafningshrepps hlutist til um að gera viðhlýtandi tilfærslur á skipulagi hreppsins svo að umbj. mínum verði gert kleift að skrá lögheimili sitt þar sem þau hafa fasta búsetu, svo sem mælt er fyrir um í lögheimilislögum.

Þar sem mál þetta hefur nú þegar fengið almenna umfjöllun í sveitarstjórn er þess vænst að afstaða til framangreindrar kröfu verði tekin sem fyrst.

Virðingarfyllst,

Lára V. Júlíusdóttir hrl.